

je pa potopil nemški podmorski čoln angleški parnik, ki je imel 2000 angleških vojakov na krovu, namenjenih na francosko bojišče, kar se pa uradno ni potrjevalo. Iz Buenos Airesa se poroča, da je dne 21. t. m. potopila nemška pomožna križarka „Kronprinz Wilhelm“ ob izhodni morski obali Južne Amerike 4 angleške trgovske parnike in eno jadrnico. Dne 21. t. m. je ustavilo 17 angleških paroplovnih družb ves pomorski promet med Ameriko in Anglijo na ravnomer, ko pišemo te vrstice, se nam brzojavlja, da je nemški podmorski čoln potopil ob južno-izhodni angleški morski obali v zalivu med Anglijo in Francijo angleški parnik štev. 192, ki je prevažal čete iz Anglije na Francosko.

Spriču teh drznih pojavov nemških podmorskih čolnov je razpisala angleška vlada 1000 funtov sterlingov (1 funt sterling = 24 kron) nagrade kapitanu vsake ribiške ladje, ki potopi kak nemški podmorski čoln. Borba med Anglijo in Nemčijo zavzema od dne do dne ostrejšo obliko.

Turčija-Rusija-Anglija-Francija.

Maribor, 24. februarja.

Rusija bi na vsak način rada prišla do posesti Carigrada in Dardanel. Sovražniki Avstrije, Nemčije in Turčije namreč z vso gotovostjo računajo na to, da bo Turčija v sedanjí vojski premagana. Angležem in Francozom ruski načrt o zasleditvi Carigrada in Dardanel ni bil všeč. Bali so se Rusa kot nevarnega bodočega tekmeča v svetovni trgovini. Rusija pa hoče na vsak način dobiti iz Črnege morja izhod v Sredozemsko morje. Ta izhod pa je mogoč edino le skozi Dardanele. Rusi so, kakor so že listi poročali, zagrozili Angležem in Francozom, da bodo opustili prdiranje na nemško-avstrijskem bojišču, ako ne pristanejo na to, da smejo (Rusi) kedaj zasesti Carigrada in Dardanel. Dne 23. februarja se je raznesla v svet novica, da sta Anglija in Francija že brezpogojno odobrili ruski načrt o delitvi Turčije in da se sme Rusija polastiti — Carigrada in Dardanel.

Angleške in francoske vojske ladje so dne 19. t. m. obstreljevale zunanje Dardanelske utrdbe, a brez uspeha. Turki so odgovarjali in poškodovali tri sovražnikove oklopne križarke.

Na kavkaškem in perzijskem bojišču so se vršili le manjši boji.

Pri Korni v Mezopotamiji so Turki premagali 200 angleških jezdecev.

V Egiptu se vršijo le manjše praske.

V Zahodni Indiji so se mohamedanski rodovi uprli Angležem. V bojih je bilo ubitih nad 250 Angležev.

Domača in zunanja politika.

Državnega zbora ne bo.

Na Dunaju se je posvetovalo predsedstvo poslanske zbornice, ali ne bi kazalo zbornici sklicati na kratko zasedanje. Ministrski predsednik grof Stürgkh je predsedstvu odgovoril, da nikakor ne namerava sklicati državnega zbora.

Angleži kradejo konje.

Italijanska vlada je nakupila v Ameriki več tisoč konj za vojaštvo. Toda le malo jih je dobila Italija, večina jih je vzelo neslaven konec. Veliko konj je že na morju pocepalo ker je manjkalo pitne vode. V Livorno je pripeljal neki parnik namesto 400 samo 50 konj. Večino parnikov s konji pa so angleški parniki zaplenili. Poveljniki angleških ladij so takoj plačali nakupne cene, tovarnino in zavarovalnino, tako da italijanska vlada nima škode. Kot konterbando so spravili več tisoč konj na Irsko in v Anglijo, kjer ba- je vezbajo ruski konjeniki angleške rekrute.

Japonska in Kitajska.

Japonska mobilizira vojaštvo in brodogradje. Pri- siliti hoče Kitajsko, da ji izpolni njene zahteve. Rusija in Anglija delata kisle obraze, ker jima njuna zaveznica izpodkopa tla na Kitajskem. Le Severna Amerika si je upala posvariti Japonsko, naj ne napne preveč svojih strun.

Zapora žita in moke.

V našo državo se radi vojske ne more uvažati ne žita, ne moke. Za armafio pa se rabi sedaj mnogo več kruha, kot kedaj poprej. Da se preskrbi cela država z dovolj veliko množino žita in moke, so imeli avstrijski in ogrski ministri pred nekaj dnevi v Budimpešti skupno posvetovanje. Razprave so bile brez- uspešne, kajti Madžari niso privolili v to, da bi Ogrska gotovo množino žita in moke odstopila Avstriji. Radi tega je naša vlada segla po domačih avstrijskih zalogah. Zaustavila je ali dajala pod zapor žito in mo-

ko, ki se nahaja v Avstriji, to se pravi, nihče ne sme uporabiti — razven v dovoljenih merah in slučajih, ki jih spodaj navajamo — žita in moke ne zaprodajo, ne zakrmiljenje, ne za posodo, ampak hraniti mora žito in moko na razpolago, da o njeni uporabi odloči vlada.

Za sedaj veljajo naslednja določila:

Katere vrste žita in moke so pod zaporo?

Vladna odredba navaja, da spadajo v zaporo: pšenica, rž, ječmen, oves in koruza ter vse vrste mlinskih izdelkov (moka, zdrob in pa ješprenj). Otrobi so izvzeti.

Popisovanje.

Zapora žita in moke je stopila v veljavo več- raj, v sredo, dne 24. februarja. To se pravi, last- nik žita in moke ne sme od tega dne svoje zaloge nikomur prodati, ali na kak drug način spraviti od hiše. Vlada je odredila, da se bo vršil od dne 28. februarja do dne 2. marca po celi Avstriji uradni popis žita in moke in sicer od hiše do hiše. Popisovanje bodo izvrši- li posebni, od vlade postavljeni zaupniki, kateri mo- rajo nalogo popisovanja na vsak način in pod kazni- jo do šest mesecev ali globo do 5000 K sprejeti in iz- vršiti natančen popis žita in moke po občinah. Izda- jo se posebni popisni listi. Te liste mora ali posest- nik sam izpolniti in jih izročiti občinskemu uradu, ali pa se bo vršilo popisovanje pri občinskih uradih. Najpozneje do dne 2. marca zvečer morajo biti popis- ni listi pri občini. Onim družinam, ki imajo manj kot 20 kg moke ali žita v posesti, je treba samo naznaniti, da nimajo 20 kg moke, oziroma žita.

Koliko žita ali moke se sme uporabiti?

Vsak posestnik sme vnaprej v uradno določeni izmeri nemoteno rabiti moko in žito za prehrano svo- je družine ter za hrano svojih poslov in delavcev, ki jih rabi pri obdelovanju svojega posestva. In sicer pravi uradno določilo, da se sme tako dolgo, dokler se drugače ne ukrene, za eno osebo uporabiti na me- sec samo 7,20 kg moke ali 9 kg žita. Na dan pride torej na osebo 24 dkg moke (skoro ½ kg), ali 30 dkg žita. (1 kg = 100 dkg.) Ta mera se ne sme prekora- čiti. Peki smejo peči le toliko kruha, kolikor ga ne- obhodno rabijo za svoje odjemalce v domačem okoli- šu. Posestniki kmetij smejo žito uporabljati za seme, ali isto v ta namen oddati tudi drugim posestnikom. V tem slučaju pa morajo imeti v rokah posebno po- trdilo. Konjem se sme odslej na dan pokladati samo 3 kg ovsaa. Mlinarji smejo še nadalje mleti žito kakor dosedaj. Vlada priporoča glede uporabe moke in žita skrajno varčnost.

Kazen.

Kdor bi moko ali žito čez predpisano mero re- bil, krmil živini, prodal, ali na kak drug način sva- vil od hiše in se ne bi oziral na dana vladna določila, koliko se sme rabiti, zapade strog kazni. Kazen se odmeri od enega tedna do šestih mesecev zapora ali na denarno globo do 2000 K. Kdor pa ima v za- logi žita ali moke za več kot 500 K in isto protiposta- vno uporablja, lahko zapade kazni, ki obsega en me- sec do enega leta zapora, ali do 20.000 K denarno globo.

Da se bo vršilo vse po strogem redu, bodo po- sebni vladni nastavljeni (uradniki, žandarji, polici- ja) imeli pravico, da pregledajo vse hiše, stanovanja in gospodarska poslopja, da se prepričajo, ali je bile naznanilo, ki ga je podal posestnik pri občini, pra- vilno ali ne. Če kdo utaji svoje zaloge, lahko politič- na oblast dotično moko in žito na korist države za- pleni.

Oddaja in razlastitev žita in moke.

Zapora žita in moke ima namen, da se natanč- no izve, koliko se imamo žita in moke v Avstriji in drugič, da se odvis- o žito in moka uporabi za dru- žine in občine, ki ga nič nimajo. Oddaja in razlasti- tev žita in moke se bo še uradno določila. Da se preprečijo kake goljufije, je treba povedati, da samo obla- sti določujejo oddajo in razlastitev. Ako se bo žito in moka oddala ali razlastila, se bo vse plačalo natanko po cenah, ki jih vlada določi.

* * *

To so glavna določila cesarske odredbe. Čerav- no so nekatere točke trde, vendar priporočamo, da se jih strogo upošteva. Želje po spremembi se naj na- znajo našim poslancom. S popisovanjem naših zalog hoče vlada dobiti sliko, kako stojimo in kako se nam je ravnati. Vladna odredba zadeva vse: zasebnike, posestnike, trgovce itd.

Razne novice.

* **Duhovniške vesti.** Č. g. Franc Skof, kaplan v Kamnici pri Mariboru, je prestavljen k Sv. Lovren- cu v Slov. goricah.

* **Štajerski slovenski deželni poslanci.** Slo- venski klub štajerskih deželnozborskih poslancev je imel v četrtek, dne 18. februarja, v Mariboru sejo, v kateri je najprej podal načelnik, dr. Korošec, sliko položaja, kakoršen je nastal na Slovenskem Štajerju vsled znanih žalostnih dogodkov začetkom mobiliza- cije, ter konstatiral dejstvo, ki je najlepše spričevalo za politično zrelost slovenskega ljudstva, da se ni dalo izvabiti na pota, kamor so ga hoteli imeti obre- kovalci, ampak je ostalo nepremično zvesto svojemu cesarju in udano Avstriji, v koje neodvisnosti in no- trnji pravični uredbi vidi naše ljudstvo zasiguran- stroj verski, narodni in gospodarski obstoj. Da se je politična in nepolitična vzgoja slovenskega ljudstva od strani naših organizacij vršila v pravem duhu, nam dokazuje neprimerno junaštvo in brezpogojna zanesljivost Slovencev na bojišču, kar nas vse nav- daja s ponosom in samozvestjo. Poslanec Roškariju, kateri je tudi bil žrtev brezpredmetnega sumničenja in obrekovanja, je izrekel klub popolno zaupanje in ga zagotovil nespremenjeno visokega spoštovanja. — Na to poroča načelnik o gospodarskih zadevah. Glede delavskih moči je posredoval v ministrskem predsedstvu in poljedelskem ministrstvu ter dobil za- gotovilo, da se bo skušalo dobiti za črnovojnike, ki niso v fronti, kratke dopuste in da bodo ljudske šole lahko prenehale s poukom, ako so otroci potrebni za delo. Tudi begunci in ujetniki, zadnji po 30 skupaj, bodo na razpolago. Glede aprovizacije opozarja klub na dejstvo, da kmečko ljudstvo živi od moke, kakor mestno od mesa. Vsled tega se naj pri rekviriranju to upošteva, kakor tudi število potrebnih delavcev, ki jih kmet preživlja skozi celo leto. Veliko živih potre- bujejo tudi razni begunci na kmetih, zaradi tega se naj posreduje, da jih ne dobivamo več, tem bolj, ker jih je težko uporabljati pri našem kmečkem de- lu. Glede podpor za zaostale je od vseh strani ve- liko pritožb in so se v tem oziru stavili primerni pred- logi. Slovenski klub obžaluje, da slovensko ljudstvo ni zastopano v nobenem gospodarskem svetu, ki so se ustanovili v Gradcu zaradi po vojski nastalih raz- mer za celo deželo, vsled česar sveti niso o naših razmerah dovolj poučeni, naša javnost ne o njihovih ukrepih. Tudi v tozadevnih okrajnih gospodarskih odborih manjka zaključno zastopstvo našega ljudstva. Načelstvo se pooblasti, da radi tega stopi v stik z merodajnimi činitelji. Vsi navzoči poslanci so se ude- ležili razprave o omenjenih predmetih.

* **Ljudstvo spoštuje svoje voditelje.** Od Sv. Ju- rija v Slov. goricah se nam piše: Za čast tega obča- na je občina Malna v Slov. goricah v svoji seji dne 2. svečana imenovala svojega mnogoletnega župana g. drž. in dež. poslanca Ivana Roškarija, radi premnogih njegovih zaslug, ki jih je pridobil v delu za blagor občine in ljudstva. S tem imenovanjem hoče občina Malna g. Roškariju izraziti ob enem neomajeno spoštovanje in zaupanje. — Kmetijska podružnica za župnijo Sv. Jurij v Slov. gor. je g. Roškariju pri svo- jem obnem zboru dne 31. prosinca t. l. imenovala svojim častnim članom. G. Roškarija si je kot ustanovi- telj podružnice in pa pri svojem neumornem delovan- ju za splošni blagor kmetijstva pridobil neveljnih zaslug.

* **Prestolonaslednik obiskal otroke rajnega prestolonaslednika.** Prestolonaslednik nadvojvoda Karl Franc Jožef je v ponedeljek dne 22. t. m. popol- dne obiskal v Benešovi na Češkem (troke rajnega pre- stolonaslednika Franca Ferdinanda, Na kolodvoru so ga pričakovali in pozdravili otroci rajnega prestolo- naslednika in njih varuh dr. Jaroslav grof Thun. Nadvojvoda Karl Franc Jožef je po pozdravu objel in poljubil otroke ter je nato vzel na znanje poročilo ta- mošnjega okrajnega glavarja, deželnega žandarmerij- skega poveljnika in vojaškega poveljnika v Benešovi. Potem se je nadvojvoda z otroci-sirotami peljal v grad Konopišt. Popoldne ob 5. uri se je prestolonaslednik z dvornim vlakom odpeljal na Dunaj. Češko ljudstvo je nadvojvodo pozdravljalo z viharimi „Slava“-klici. Prestolonaslednik je bil zelo vesel prijaznega spreje- ma.

* **Za sirote,** ki so v srednji in južni Italiji ob potresu izgubili svoje starše, se je zavzel sv. Oče. Papežovo zavet šče, kakor tudi dve bolnišnici v Kar- pineto, ki jih je sezidal rajni papež Leon XIII., je sv. Oče Benedikt XV. dal na razpolago za stanovan- je sirot, ki so ob zadnjem potresu v Italiji izgubile svoje starše.

* **Južnoafriški kralj prestopil v katoliško cer- kev.** Monsignor Cenez, apostolski vikar v Bazuto-de- želi v Južni Afriki, je prinesel pred nekaj dnevi sv. Očetu v Rim lastnoročno pismo kralja Bazuto-deželd — Natanaela Griffitha — s katerim naznanja, da iz- stopi iz protestantske in vstopi v katoliško cerkev.